

ÖZET: TÜRKSAT A.Ş. ile EURASIASAT S.A.M. Şirketi'nde geçen hizmet sürelerinin memurun yıllık iznine esas hizmet süresinin hesabında dikkate alınıp alınmayacağı hk. (12.02.2016 - 951)

Kurumunuzda genel müdür yardımcısı kadrosunda görev yapmakta olan ...'in daha önce TÜRKSAT A.Ş. ile EURASIASAT S.A.M. Şirketi'nde çalışmış olduğu hizmet sürelerinin, ilgilinin yıllık iznine esas hizmet süresinin hesabında dikkate alınıp alınmayacağı hususunda Başkanlığımız görüşünün talep edildiği ilgi yazı ve ekleri incelenmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 102 nci maddesinde; *"Devlet memurlarının yıllık izin süresi, hizmeti 1 yıldan on yıla kadar (On yıl dahil) olanlar için yirmi gün, hizmeti on yıldan fazla olanlar için 30 gündür. Zorunlu hallerde bu süreler gidiş ve dönüş için en çok ikişer gün eklenebilir."* hükmü yer almakta, 06/06/2002 tarihli ve 24777 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 154 seri nolu Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliğinde ise; yıllık izin sürelerinin hesabında, hangi statüde olursa olsun kamu kurum ve kuruluşlarında geçen hizmet süreleri ile kamu kurum ve kuruluşlarında geçmese dahi Devlet memurlarının kazanılmış hak aylıklarında değerlendirilen hizmet sürelerinin dikkate alınması gerektiği ifade edilmektedir.

217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin "Kapsam" başlıklı 2 nci maddesinde; *"Bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamına giren kamu kurum ve kuruluşları şunlardır:*

a) Genel bütçeye dahil dairelerle, katma bütçeli idareler ve bunlara bağlı kuruluşlar,

b) İl Özel İdareleri ve belediyeler, bunların birlikleri ve bunlara bağlı iktisadi müesseseler, işletmeler,

c) İktisadi devlet teşekkülleri, kamu iktisadi kuruluşları ve bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri,

d) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları dışında kalan ve kamu fonu kullanan, özel kanunlarla veya bunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan kamu kuruluşları ve bu nitelikteki bankalar ve bunların en az sermayesinin yarısından fazlasına iştirak suretiyle kurdukları müessese, ortaklık ve iştirakler,

e) Döner sermayeli kuruluşlar ile özel kanunlarla kurulan fonlar ve kefalet sandıkları.

Askeri kurum ve kuruluşların 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile ek ve değişikliklerine tabi personeli bu Kanun Hükmünde Kararnamenin kapsamı dışındadır." hükmü yer almaktadır.

Bilindiği gibi kamu görev ve hizmetleri, esas itibariyle devlet ve diğer kamu tüzel kişileri tarafından yürütülmekle beraber bazı kamu hizmetleri, özel hukuk gerçek ve tüzel kişileri tarafından da yürütülebilmektedir. Bu sebeple, yukarıda bahsedilen kuruluşların hukuki durumu ve konumunun (statüsünün) sağlıklı ve doğru bir şekilde tanımlanabilmesinin, Anayasa başta olmak üzere devlet teşkilatlanmasına temel teşkil eden kurallar ve içtihatlar ile mevcut devlet teşkilatlanması da dikkate alınarak bütüncül bir şekilde değerlendirilmesi neticesinde mümkün olacağı düşünülmektedir. Ayrıca yapılan incelemede, ilgi yazınızda belirtilen kişinin 08/05/2007-05/09/2010 tarihleri arasında EURASIASAT S.A.M. Şirketinde, 06/09/2010-07/03/2012 tarihleri arasında da TÜRKSAT A.Ş.'nde görev yaptığı anlaşılmakta olduğundan, bahsedilen Şirketlerin bu tarihlerdeki statüsünün tespit edilmesi önem arz etmektedir.

Anayasanın 123 üncü maddesinde, *idarenin kuruluş ve görevleriyle bir bütün olduğu ve kanunla düzenleneceği, kamu tüzel kişiliğinin, ancak kanunla veya kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanılarak kurulacağı* belirtilmiştir. Anayasada da belirtildiği gibi, kamu tüzel kişileri ya kanunla ya da kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanılarak idari işlemlerle kurulmaktadır. Bir kuruluşun kamu tüzel kişisi sayılabilmesi için, idare hukukuna özgü bir biçimde kurulması ve bazı kamu görev ve yetkileriyle donatılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, TÜRKSAT A.Ş.' nin, 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununa

16/06/2004 tarihli ve 5189 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle eklenen Ek-33 üncü madde ile, **ulusal egemenlik kapsamındaki uydu yörünge pozisyonlarının hakları, yönetimi ve işletme yetkisine sahip olmak ve bununla ilgili yükümlülükleri yerine getirmek, adına kayıtlı ve diğer operatörlere ait uyduları işletmeye vermek ya da verilmesini sağlamak, bu uyduları işletmek, ulusal ve yabancı operatörlere ait uydular üzerinden, haberleşme ve iletim alt yapısını kurmak, kablo tv altyapısı üzerinden teknik olarak verilebilecek her türlü hizmeti sunmak, televizyon yayıncılığı ve uydu platform işletmeciliğini yürütmek, kamu hizmetlerinin elektronik ortamda verilebilmesini sağlayan edevlet kapısı hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojileri alanında her türlü faaliyette bulunmak, işletmek ve ticari faaliyette bulunmak üzere teşkil edildiği** görülmektedir.

Yine aynı maddede, **bu Şirketin hisselerinin tamamının Hazine Müsteşarlığına ait olduğu, Hazine Müsteşarlığının mülkiyet hakkı ile kar payı hakkına hanel gelmemek ve kamunun pay sahipliğinden kaynaklanan bütün mali hakları Hazine Müsteşarlığında kalmak kaydıyla, bahsedilen Müsteşarlığın TÜRKSAT A.Ş.'deki pay sahipliğine dayanan oy, yönetim, temsil, denetim gibi hak ve yetkilerinin Ulaştırma Bakanlığı tarafından kullanılacağı, bu Şirketin, 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında 3346 sayılı Kanunun 9 uncu maddesine göre Türkiye Büyük Millet Meclisince denetleneceği vurgulanarak, uydular üzerinden haberleşme, uydudan iletim, uydu işletme, yörünge ve uydu yönetimi, yeni uyduların planlanması ve projelendirilmesi, bunlarla ilgili diğer yönetsel ve ticari hizmetlerin TÜRKSAT A.Ş. tarafından yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar, yeni şirket kurma veya kurulu bulunan şirketlere ortak olma hususları ile ilgili düzenlemeleri yapmaya Bakanlar Kurulunun yetkili olduğu** hükme bağlanmıştır.

08/10/2005 tarihli ve 25960 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 23/09/2005 tarihli ve 2005/9481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile, **uydu ve uzay teknolojilerinde ülke ihtiyaçlarını karşılamak üzere uzman işgücünün yurt içi ve yurt dışında yetiştirilmesi ve istihdamında TÜRKSAT A.Ş.'i yetkilendirilmiş** olup, 20/04/2006 tarihli ve 26145 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 24/03/2006 tarihli ve 2006/10316 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında da, **Ulaştırma Bakanlığının e-Devlet kapısı teknik altyapısının kurulumu ve işletilmesi ile ilgili görev ve sorumluluklarının, TÜRKSAT A.Ş. aracılığı ile yerine getirileceği** belirtilmiştir.

05/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 67 nci maddesi ve 5369 sayılı Evrensel Hizmetin Sağlanması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile, **belirtilen Şirkete "e-Devlet" ve "Evrensel Hizmet"e ilişkin görev ve yetkiler verilmiş** olup, 13/03/2009 tarihli ve 27168 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2009/14697 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile de, **yeni uyduların teminiyle yetkilendirilmiştir.** Şirket, 5809 sayılı Kanunun bahsedilen maddesi gereğince **kamu kurum ve kuruluşlarının bilişim hizmetlerini doğrudan sağlama yetkisine de sahip** bulunmaktadır.

Ayrıca, TÜRKSAT A.Ş.'nin Anayasa'nın 165 inci maddesi ile 3346 sayılı Kanunun 2 nci maddesi gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından denetlendiği ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu uyarınca da Sayıştay'ın denetimine tabi olduğu görülmektedir.

Diğer yandan, 406 sayılı Kanunun bahsedilen ek maddesinde, **TÜRKSAT A.Ş.'nin, 406 sayılı Kanun ile kuruluş ve tescile ilişkin hükümleri hariç olmak üzere 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve özel hukuk hükümlerine tabi olacağı, bu Şirkette iş mevzuatına tabi personel istihdam edileceği** belirtilmektedir. Ancak bilindiği üzere, kamu kurumu statüsünde olduklarında kuşku bulunmayan TSE, TÜBİTAK ve TÜRKAK gibi birçok kurum, kuruluş kanunlarında belirtilen hükümlerin dışında özel hukuk hükümlerine göre faaliyetlerini yürütmekte ve İş Kanununa göre personel istihdam etmektedirler. Keza, kamu iktisadi teşebbüsleri de, 233 ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler ile düzenlenen konular dışında özel hukuk kurallarına göre faaliyetlerini sürdürmektedirler. Bu durumda, Şirketin bazı yönleriyle özel hukuka tabi tutulmuş olmasının esas alınarak, onun özel hukuk tüzel

kişisi olduğu anlamının çıkarılamayacağı da görülmektedir.

Buraya kadar belirtilen hüküm ve açıklamaların ışığında; *TÜRKSAT A.Ş.'nin, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre esas mukavele (ana sözleşme) tanzim ve imza edilmek suretiyle değil, kanunla kurulmuş (hukuki varlığını kazanmış) olduğu, Türk Ticaret Kanununun ani ve tedrici kuruluşu, sermayesinin vaz'ına müteallik hükümleri ile 277, 329, 368 ve 422 nci maddesi hükümlerinin, TÜRKSAT A.Ş.'ne uygulanmayacağı, TÜRKSAT A.Ş.'nin hisselerinin tamamının Hazine Müsteşarlığı'na ait bulunduğu, Hazine Müsteşarlığının TÜRKSAT A.Ş.'ndeki pay sahipliğine dayanan oy, yönetim, temsil, denetim gibi hak ve yetkilerinin Ulaştırma Bakanlığı tarafından kullanıldığı, Kendisine kanunlarla bazı kamu yetki ve görevlerinin verilmiş bulunduğu, Şirketin galip vasfının, kanunlarda belirtilen kamu hizmetlerinin yürütülmesi ve yükümlülüklerin yerine getirilmesi olduğu, Şirketin, Anayasa'nın 165 inci maddesi ile 3346 sayılı Kanun kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından denetlendiği ve Sayıştay'ın denetimine de tabi olduğu, anlaşıldığından, bahsedilen Şirketin, özel hukuk tüzel kişisi olarak tanımlanmasının uygun olmayacağı değerlendirilmektedir.*

Öte taraftan yapılan incelemede, EURASIASAT S.A.M. Şirketinin Bakanlar Kurulu'nun 27/11/1995 tarihli ve 95/7526 sayılı Kararı ile Monako'da Türk Telekom'un %51 oranında Fransız AEROSPATIALE adlı firmayla ortak olmasına izin verilmesi suretiyle 02/02/1996'da Anlaşma Zaptı'nın, 04/07/1996 tarihinde de Ana Statüsü'nün imzalanarak kurulmuş olduğu, 406 sayılı Kanuna 16/06/2004 tarihli ve 5189 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle eklenen Ek33 üncü madde uyarınca Türk Telekom'un bu Şirketteki hisselerinin tamamının TÜRKSAT A.Ş.'ne devredilmesinin öngörüldüğü, 05/05/2008 tarihli ve 2008/13656 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile de, TÜRKSAT A.Ş.'nin %75 oranında hissedarı olduğu EURASIASAT S.A.M.'daki hisselerin tamamını devralmasının kararlaştırıldığı görülmektedir. Kısacası, sözü edilen Şirketin hisselerinin tamamı TÜRKSAT A.Ş.'ne ait bulunmaktadır.

Yukarıda yapılan tespitler ile 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinin (d) bendi birlikte göz önünde bulundurulduğunda, TÜRKSAT A.Ş.'i ile EURASIASAT S.A.M. Şirketi'nin halen olduğu gibi bahsi geçen kişinin görev yaptığı dönemlerde de, 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinin (d) bendinde sayılan kurum ve kuruluşlardan olduğu anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, 154 Seri No'lu Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliği gereğince, yıllık izin süresinin hesabına esas hizmet süresinin tespitinde, hangi statüde olursa olsun kamu kurum ve kuruluşlarında geçen hizmet sürelerinin dikkate alınacağı belirtilmiş olması sebebiyle, ilgilinin daha önce TÜRKSAT A.Ş. ile EURASIASAT S.A.M. Şirketi'nde görev yaptığı hizmet sürelerinin yıllık iznine esas hizmet süresinin hesabında dikkate alınması gerektiği mütalaa edilmektedir.